

จดหมายข่าว

CCT NEWS

ชุมชนร่วมสร้างความเสมอภาค ทางการศึกษา

“

พบกันทุกเดือนกับจดหมายข่าวที่จะมาบอกเล่าข่าวสาร
แลกเปลี่ยนเรื่องราวดีๆ เกี่ยวกับโครงการจัดสรรเงิน
อุดหนุนอย่างมีเงื่อนไขหรือทุนเสมอภาค ของกองทุน
เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ซึ่งมีเป้าหมาย
เพื่อสร้างกลไกป้องกันเด็กๆ ไม่ให้หลุดออกจากระบบ
การศึกษากลางคันเพราะความยากจน

”

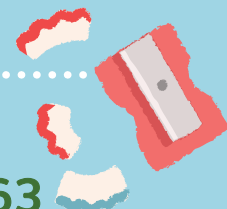
CCT NEWS

ชุมชนร่วมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา องค์กรที่มีภารกิจลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ด้วยการสร้างนวัตกรรมหรือต้นแบบเพื่อช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

หนึ่งในงานสำคัญของเราคือ การพัฒนากลไกป้องกันนักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา อย่างเป็นระบบครบวงจร อาทิข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามอุปสงค์ (Demand-side Financing) นวัตกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างมีเงื่อนไขหรือทุนเสมอภาค การพัฒนา นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาหรือระบบ iSEE ซึ่งได้ขยายผลการดำเนินงาน ในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ตชด. และอปท.

CCT UPDATE

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ภาคเรียนที่ 1/63

จากความทุ่มเทของคุณครูกว่า 4 แสนคน ใน 225 เขตพื้นที่การศึกษาซึ่งลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน เก็บข้อมูลสำคัญ และคัดกรองความยากจนของนักเรียน ร่วมกับกสศ. ทำให้เราสามารถประเมินสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยเฉพาะในช่วงที่ครอบครัวของเด็กๆ ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 จนทำให้เราพบประเด็นสำคัญที่ช่วยให้นักกสศ. และภาคส่วนต่างๆ ร่วมกันแก้ไขปัญหาในระยะยาว

นักเรียนยากจน พิเศษเพิ่มขึ้น

300,000
แสนคน

หลังสถานการณ์ COVID-19

รายได้เฉลี่ยครัวเรือน
ยากจนพิเศษลดเหลือเพียง

1,077
บาท

ต่อคนต่อเดือน

สมาชิกครัวเรือนเฉลี่ยของ
นักเรียนยากจนพิเศษเพิ่มขึ้น

จาก 4 คนเป็น 5 คน

ในปัจจุบันประเทศไทยมีนักเรียนยากจนและนักเรียนด้อยโอกาสประมาณ 2.1 ล้านคน ซึ่งคิดเป็น 29.9% จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด สถานการณ์ COVID-19 นี้ยิ่งทำให้จำนวนนักเรียนยากจนพิเศษเพิ่มขึ้นกว่า 300,000 คน นอกจากนี้รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของนักเรียนยากจนพิเศษยังมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และยังลดต่ำลงอีกเมื่อเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 โดยในภาคเรียนที่ 1/2563 มีการสำรวจพบว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนของนักเรียนยากจนพิเศษต่อคนต่อเดือนอยู่ที่ 1,077 บาทเท่านั้น และจากนี้การเดินทางกลับภูมิลำเนาของคนต่างจังหวัด ยังทำให้ค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกครัวเรือนเพิ่มขึ้นจาก 4 คนเป็น 5 คนอีกด้วย เด็กหลายคนจึงมีความเสี่ยงต่อการหลุดออกจากระบบการศึกษา หรือซ้ำร้ายกว่านั้นคือตกอยู่ในภาวะทุพโภชนาการ ทำให้การเจริญเติบโตทางร่างกายและสติปัญญาชะงักงัน หากไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างทันที่

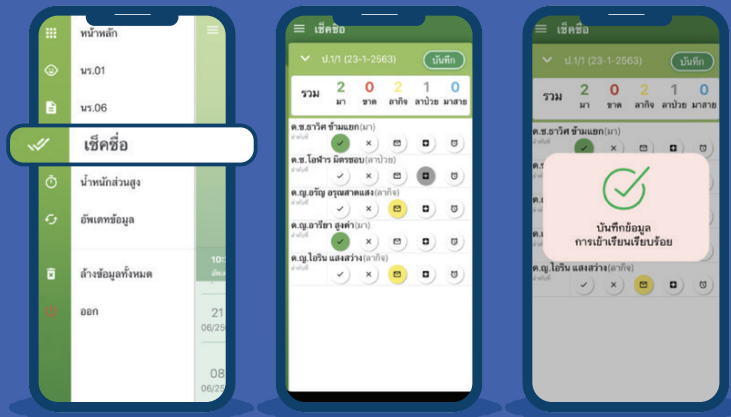
CCT HIGHLIGHT

“CCT App” อพเทรตฟังก์ชันเยี่ยมบ้านและคัดกรองนักเรียนยากจน เพื่อลดภาระ ใช้งานง่าย เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานใน App เดียว

ข้อมูลปัญหาของเด็กเยาวชนที่มีคุณภาพสูงทันต่อสถานการณ์ และเป็นรายบุคคล จะมีประโยชน์ยิ่งต่อการอำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา โดยข้อมูลจะต้องครอบคลุมหลายมิติ เช่น สถานะครัวเรือน สภาพครอบครัวที่อาจส่งผลกระทบต่อ สภาพจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียน สภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อน พฤติกรรมเสี่ยง เช่น การตั้งครุฑในวัยเรียน ยาเสพติด การติดเกม การบูลลี่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในรั้วโรงเรียนเพียงอย่างเดียว แต่มาจากความผูกพันใกล้ชิด การลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนของคุณครู ซึ่งเรื่องนี้เป็นส่วนสำคัญ

โดยจะเริ่มต้นทดลองปฏิบัติงานจริงในปี 2564 ใน 8 เขตพื้นที่การศึกษา ก่อนที่จะนำมาปรับปรุงขยายผลในเชิงนโยบายให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

“ระบบนี้จะช่วยลดความซ้ำซ้อน เมื่อคุณครูกรอกข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน CCT ครั้งเดียว ก็สามารถใช้งานได้ในระยะยาว แทนการกรอกข้อมูลในเอกสารที่ไม่สะดวกในการใช้งานจริง”

กสศ. จึงร่วมมือกับ สพฐ. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกคุณครูและเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหารจัดการข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ สามารถลดภาระงานได้จริง เมื่อคุณครูเยี่ยมบ้านสามารถใช้สมาร์ตโฟนเก็บข้อมูลส่งเข้าสู่ระบบส่วนกลาง สามารถเรียกดูข้อมูลได้แบบเรียลไทม์ มีอัลกอริทึมในการแจ้งเตือน ชี้เป้าปัญหา ให้คุณครูสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันท่วงที ขณะที่เขตพื้นที่การศึกษาก็สามารถใช้ติดตาม สนับสนุนการทำงานของครูได้อย่างตลอดเวลาเช่นกัน

“ถ้าโรงเรียนมีข้อมูลเชิงลึกรอบด้านเกี่ยวกับนักเรียน จะเป็นกุญแจสำคัญในการพลิกชีวิตเด็กๆ

เมื่อข้อมูลถึงมือครูได้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษาเพราะความยากจน หรือมีพฤติกรรมเสี่ยง ในด้านต่างๆ เรื่องนี้จะเป็นเกมเชนเจอร์อย่างแท้จริง

ดร.ไกรยส ภัทราวาท รองผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

ผลการคัดกรอง นักเรียนทุนเสมอภาค

ภาคปีการศึกษา 1/2563

(คัดกรองด้วยวิธีการ Proxy Means tests หรือ PMT)

จำนวนนักเรียนสมัคร
1,874,329

คน

จำนวนที่ผ่านเกณฑ์
994,428

คน

เรื่องนี้ มีคำตอบ

ทำไมนักเรียนของเราที่สมัครขอรับ
ทุนเสมอภาค ไม่ได้รับทุนในครั้งนี้ ?

วันนี้ กสศ. มีคำอธิบาย ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงสำคัญ
เพื่อเป็นข้อมูลให้กับเขตพื้นที่และสถานศึกษาในการ
สร้างความเข้าใจร่วมกัน

การที่นักเรียนไม่ได้รับทุนนั้นมาจาก
สาเหตุหลัก 4 เรื่องสำคัญ ดังนี้

- 1) นักเรียนมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเกิน 3,000 บาท
หรือไม่ ถ้าเกินถือว่าขาดคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์
- 2) การกรอกข้อมูลในช่องสมาชิกในครัวเรือนและ
ช่องสถานะครัวเรือนไม่สอดคล้องตรงกัน
- 3) การกรอกข้อมูลนักเรียนไม่สอดคล้องกับฐาน
ข้อมูลทะเบียนราษฎรและต้นสังกัด
- 4) ค่าคะแนนความยากจนไม่ผ่านตามเกณฑ์
ยากจนพิเศษของ กสศ.

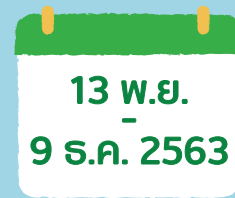
เพื่อให้เด็กๆที่กำลังเดือดร้อนตกหล่นจากการ
ช่วยเหลือ สถานศึกษาสามารถแก้ไขข้อมูลผ่าน
ระบบฐานข้อมูลต้นสังกัดให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน
เพื่อให้นักเรียนได้รับทุนต่อเนื่องได้ตั้งแต่
วันนี้ - 9 ธันวาคม 63

ช่วยกันขยายข่าว

ประเด็นนี้สำคัญมาก!

ในปีการศึกษา 1/2563 กสศ. กำหนดให้ทุนเสมอภาค
จำนวน 2,000 บาทต่อคน จะต้องจัดสรรให้นักเรียนเพื่อ
เป็นค่าครองชีพทั้งหมด โดยขอความร่วมมือให้สถาน
ศึกษาที่มีนักเรียนทุนเสมอภาครายงานการมาเรียนผ่าน
ระบบ CCT ภายใน 14 พฤศจิกายน 2563 เพื่อให้
นักเรียนของท่านได้รับการสนับสนุนทุนอย่างต่อเนื่อง

ปิดหมดนัดสำคัญ

- สามารถแก้ไขข้อมูลและช่อง
ทางการรับเงินแบบพร้อมเพย์
ของนักเรียนกลุ่มเดิม
- สำหรับนักเรียนกลุ่มใหม่
เตรียมแผนการลงเยี่ยมบ้าน
และเลือกประเภทความยากจน
ของนักเรียนผ่านระบบต้นสังกัด

- ระบบคัดกรองนักเรียนยากจน เปิด
ให้บันทึกแบบขอรับทุน (นร.กสศ.01)

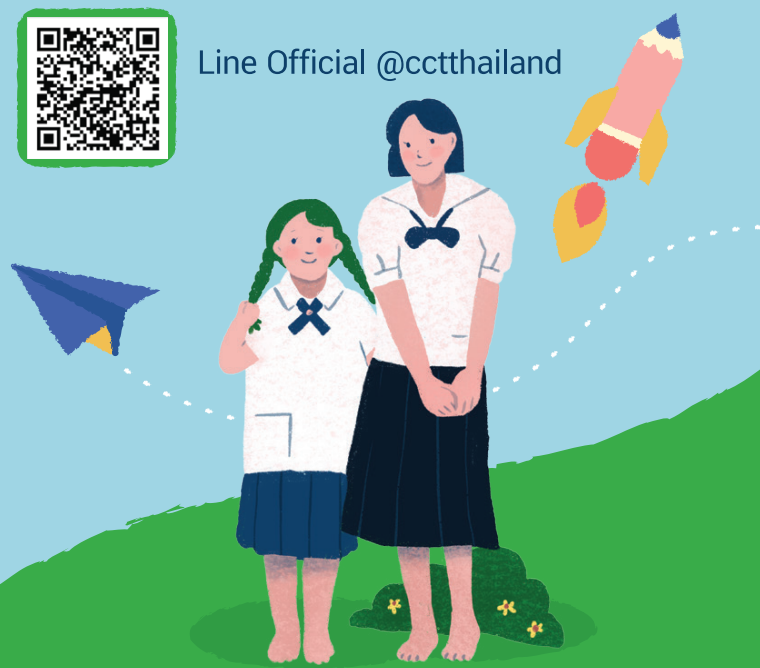
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
www.eef.or.th

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม 02-079-5475 กด 1

Line Official @cctthailand

เขตต้นแบบ ลดความเหลื่อมล้ำ

เขตพื้นที่การศึกษา 3
จังหวัดกาญจนบุรี

ให้การศึกษาเดินทางไปถึงทุกพื้นที่ป้องกัน เด็กหลุดนอกระบบกลยุทธ์เขตพื้นที่ 3

ด้วยความพยายามอย่างสุดความสามารถแม้จะมีอุปสรรคเรื่องการเดินทางที่ยากลำบาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน แต่เขตพื้นที่การศึกษา 3 จังหวัดกาญจนบุรี (ครอบคลุมการดูแล 3 อำเภอ ได้แก่ สังขละบุรี ทองผาภูมิ และไทรโยก) ได้ออกแบบกลไกการจัดการและวิธีการดูแลเด็ก ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่สามารถคัดกรองเด็ก ๆ นักเรียนยากจนพิเศษ ได้เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ทั้งยังช่วยเหลือให้เด็ก ๆ อยู่ในระบบการศึกษาได้ต่อไปแม้บางคนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ทุกวันก็ตาม

ข้อเท็จจริงอยู่ที่ ‘ตัวเลข’

คุณเยาวลักษณ์ เทียงกระโทก เจ้าหน้าที่เขตพื้นที่การศึกษา 3 จ.กาญจนบุรี เล่าว่า ‘ตัวเลข’ จะชี้ชัดได้ว่าจะต้องออกแบบแผนการทำงานอย่างไร โดยสื่อสารกับครูในพื้นที่ และเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบข้อมูลในระบบ ดูบันทึกการมาเรียนการเข้าเรียนของเด็ก หากโรงเรียนไหนที่บันทึกข้อมูลล่าช้า ก็อาจเป็นสัญญาณได้ว่ามีเด็กที่มีปัญหามากกว่าพื้นที่อื่น ๆ

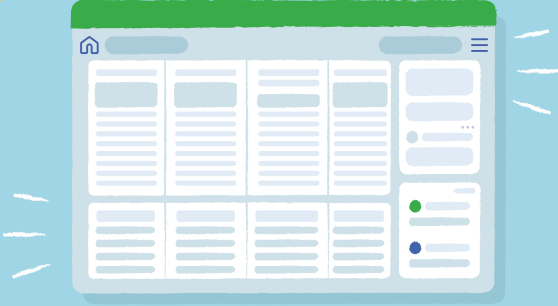
‘ในพื้นที่ยากลำบากและห่างไกล เราต้องจัดการศึกษาให้หลากหลาย’

หากพบว่าเด็กมีแนวโน้มหลุดออกจากการศึกษา เจ้าหน้าที่เขตและครูจะเข้าไปเยี่ยมบ้านเด็ก สอบถามถึงสาเหตุการขาดเรียน หรือเหตุที่ไม่สามารถเรียนได้ อาจให้เด็กพักการเรียนไปก่อน โดยที่ครูจะยังคงติดตามเด็กสม่ำเสมอสำหรับเด็กที่มีความประสงค์อยากเรียน แต่ติดขัดด้านเวลา การเดินทาง หรือบางคนต้องช่วยครอบครัวทำงานทางเขตพื้นที่จะออกแบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อบริบทแวดล้อมของน้อง ๆ ส่วนกลุ่มเด็กโตที่มีอายุเกินเกณฑ์จะส่งต่อให้ กศน. ถ้าคนไหนที่ไม่พร้อมมาเรียนทุกวัน จะเป็นหน้าที่ของครูที่จะ นำการศึกษาเข้าไปหาเด็ก ๆ

“เราต้องตามบันทึกการเข้าเรียนของทุกโรงเรียนให้ครบ จากนั้นจะดูรายละเอียดรายคนเลยว่าเด็กคนไหนที่ขาดเรียนนาน ๆ มีอัตราเข้าเรียนไม่ถึง 50-80 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มนี้เราจะจับตาเป็นพิเศษ กรณีที่บันทึกมาล่าช้า เราจะเร่งติดตาม สื่อสารกับครูถึงปัญหาต่าง ๆ เพราะเป็นไปได้ว่าพื้นที่นั้นมีกลุ่มเด็กที่ขาดเรียนมากกว่าที่อื่น”

ถอดรหัสเขตต้นแบบ

1 ตรวจสอบข้อมูลในระบบสม่ำเสมอ

เช่น การตรวจบันทึกการเข้าเรียนของทุกโรงเรียน

2 มองหาสัญญาณของปัญหา

หากพบว่ามีกรณีต่อไปนีให้สื่อสารกับคุณครูทันที

- โรงเรียนบันทึกข้อมูลล่าช้า อาจเป็นสัญญาณว่ากำลังมีเด็กที่มีปัญหามากกว่าพื้นที่อื่น

- พบเด็กขาดเรียนนาน มีอัตราเข้าเรียนไม่ถึง 50-80%

3 หาสาเหตุของปัญหา

จับมือร่วมกับคุณครูเยี่ยมบ้านเด็ก สอบถามสาเหตุการขาดเรียน เพื่อช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหา

4 ทักสนคตบวท วิธีการยืดหยุ่น คือหัวใจสำคัญ

บางครั้งทางออกของเด็กบางคน อาจไม่ใช่การเรียนในห้องเรียน เพียงอย่างเดียว เราต้องนำการศึกษาเข้าไปหาเด็ก ๆ ด้วย

'ครูผู้เสียสละ'

การจัดการศึกษาที่เอื้อต่อเด็ก จำเป็นต้องอาศัยความทุ่มเทพยายามของครูในพื้นที่ โดยวิธีนี้จะให้ครูเข้าไปส่งการบ้าน เองงานเข้าไปให้ ซึ่งการทำอย่างนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือของครูประจำชั้น ครูผู้รับผิดชอบรายวิชา ที่จะต้องสละเวลาเพื่อน้อง ๆ กลุ่มนี้ “การดูแลเด็กกลุ่มนี้ก็ต้องดูแลเป็นรายคนไป บางคนครูสามารถเข้าไปดูแลเขาตอนเย็นได้บ่อย ๆ ใช้เวลาช่วงหลังเลิกเรียนไปสอนเสริมให้เขา อย่างน้อยหนึ่งชั่วโมงต่อครั้ง บ้างสัปดาห์ละครั้ง หรือที่บ้านใกล้ ๆ ครูเขาก็จะไปเกือบทุกวัน โดยการบ้านหรืองานที่ได้รับกลับมาจะแสดงให้เห็นว่าเด็กยังไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาตรงไหนบ้าง ครูก็จะออกแบบการสอนที่ตรงกับปัญหาของเด็ก”

การประสานงานที่ดี คือหัวใจของการทำงาน

กลไกการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อสภาพแวดล้อมของเด็ก ๆ ในพื้นที่จะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าไม่มีการประสานงานกับโรงเรียน กับครูทุกท่าน

“สำคัญที่เราต้องรู้ว่าโรงเรียนไหนมีปัญหาลักษณะนี้เป็นพิเศษ ต้องลงลึกรายคน พบแล้วช่วยแล้วเราก็ต้องติดตามด้วยว่าเขาเรียนไปได้ถึงไหนแล้ว หรือมีปัญหาอะไรเพิ่มเข้ามาอีกบ้าง ส่วนของแผนงานประจำปีเราก็จะออกแบบโดยอิงจากปัญหาของปีก่อน แล้วเอามาเป็นแนวทางการทำงานในปีถัดมา บางครั้งที่เราลงพื้นที่โรงเรียนหนึ่ง ถ้ามีที่อื่น ๆ เป็นทางผ่านด้วยเราก็จะแวะเข้าไปดู เพื่อช่วยจัดการบางเรื่องได้ ก่อนจะกลายเป็นปัญหาอื่น ๆ ตามมา” คุณเยาวลักษณ์ ทิ้งท้าย